

مهرماه در گفت‌وگویی اختصاصی با روزنامه دلیلی میل بریتانیا گفت: «برنامه ایران این است که از تمام جبهه‌ها به اسرائیل حمله کند. اگر ما متوجه شویم که آنها قصد هدف قرار دادن اسرائیل را دارند، فقط کسانی را که در جبهه هستند هدف قرار نخواهیم داد، ما به دنبال رأس فتنه خواهیم رفت که ایران است.» این وزیر کابینه نتانیاهاو افزود: «ما به آنها می‌گوییم نگاه کنید که چه اتفاقی در غزه در حال رخ دادن است، با شما همین کار را خواهند کرد، اگر به ما حمله کنید. ما در نظر داریم شما را از روی نقشه زمین پاک کنیم.» بنیامین نتانیاهاو نیز بارها در سخنان خود ایران را تهدید و تأکید کرد که «ما همیشه و در هر مکان و زمان علیه ایران اقدام می‌کنیم.»

▼ آغاز مرحله جدید

مرحله جدید رویارویی ایران و اسرائیل پس از ۷ اکتبر، در دسامبر ۲۰۲۳ رقم خورد و رژیم صهیونیستی با بمباران ساختمانی در محله زنبیه دمشق با شلیک ۳ موشک از آسمان جولان اشغالی، سیدرضی موسوی یکی از فرماندهان ارشد نیروی قدس سپاه را به شهادت رساند؛ هر چند اسرائیل با اتخاذ مواضع مرسوم خود از اظهارنظر مستقیم در مورد اینکه آیا پشت این ترور قرار داشت یا خیر، خودداری کرد.

سیدرضی موسوی، از سرداران نیروی قدس سپاه پاسداران و مسئول «پشتیبانی از جبهه مقاومت» بود و با سابقه‌ترین نظامیان ایرانی حاضر در سوریه بود. براساس اعلام رئیس ستاد پشتیبانی از جبهه مقاومت، این حمله تروریستی سومین تلاش رژیم صهیونیستی برای به شهادت رساندن سردار موسوی بود که یکی از این حملات در دو سال گذشته و تلاش اول در سال‌ها قبل صورت گرفته بود.

این حمله به دمشق، چند روز پس از انفجاری در حومه بیروت در لبنان رخ داد که در آن صالح العاروری، یکی از رهبران ارشد حماس، به همراه دو فرمانده شاخه نظامی آن یعنی عزالدین قسام شهید شدند. این انفجار اولین ترور یک مقام ارشد حماس در خارج از کرانه باختری و غزه در سال‌های اخیر بود. العاروری ارشدترین شخصیت حماس بود که از زمانی که اسرائیل قول داد این سازمان را پس از ۱۷ اکتبر نابود کند، ترور شد.

در ماه ژانویه نیز منابع خبری از شهادت یک فرمانده مهم میدانی حزب‌الله در حملات اسرائیل به جنوب لبنان، خبر دادند. در ساعات اولیه نیز مشخص شد هدف ترور، وسام الطویل از فرماندهان ارشد لشکر رضوان حزب‌الله بوده است.

همچنین در ماه فوریه، رسانه‌های خبری دولتی سوریه گفتند که اسرائیل پشت حمله هوایی به یک ساختمان مسکونی در دمشق است که در آن دو نفر کشته شده‌اند. ارتش اسرائیل از اظهارنظر در مورد این حمله خودداری کرد.

در مارس ۲۰۲۴، فضای متشنج، حمله هوایی بدون سرنشین رژیم صهیونیستی به یک خودرو در جنوب لبنان منجر به کشته شدن حداقل یک نفر شد. ارتش اسرائیل اعلام کرد که معاون فرمانده یگان موشکی حزب‌الله را کشته است. حزب‌الله مرگ مردی به نام علی عبدالحسن نعیم را تأیید کرد، اما جزئیات بیشتری ارائه نکرد.

در همین ماه، اسرائیل بار دیگر با بمباران موضعی در بانیاس سوریه، رضا زارعی یکی دیگر از نیروهای ایرانی را به شهادت رساند. این سرهنگ سپاه از مستشاران نظامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بود که به همراه ۲ تن از نیروهای حزب‌الله در حمله جنگنده‌های اسرائیلی به شهادت رسید.

در روند افزایش سطح تنش در خاورمیانه و همچنین بالا رفتن فشار بر دولت افراطی بنیامین نتانیاهاو از سمت نیروهای سیاسی داخلی و مردم از یک سو و حامیان این رژیم در غرب از سوی دیگر، رخدادی را در روز دوشنبه، یک آوریل رقم زد که به باور بسیاری از تحلیلگران، جنگ میان تهران و تل‌آویو را وارد مرحله تازه و خطرناکی کرده است و شاید مقدمه‌ای برای پایان جنگ سایه و رویارویی مستقیم جمهوری اسلامی ایران و رژیم صهیونیستی باشد. حمله روز دوشنبه، آخرین نمونه از کارزار گسترده‌تر اسرائیل برای هدف قرار دادن فرماندهان ارشد ایرانی و همچنین رهبران گروه‌های شبه‌نظامی نیابتی ایران، از جمله حزب‌الله لبنان و حماس است که در جریان آن سرداران سپاه محمدرضا زاهدی، محمدهادی حاجی‌رحیمی به همراه ۵ نیروی ایرانی دیگر به شهادت رسیدند. هر چند اسرائیل تاکنون تنها در خاک سوریه نیروهای ایرانی را مورد هدف قرار داده است اما وجه تمایز این حمله با موردی که منجر به شهادت سردار سیدرضی موسوی شد، این است که این رژیم صهیونیستی این بار کنسولگری ایران در دمشق که ساختمانی در مجاورت سفارت است را با جنگنده‌های اف ۳۵ و ۶ موشک مورد حمله قرار داده است که نه تنها نقض صریح کنوانسیون‌های بین‌المللی در خصوص مصونیت اماکن دیپلماتیک است بلکه نخستین مورد از این نوع تهاجم از سوی رژیم صهیونیستی است. نکته قابل توجه دیگر در این ترور این است که فرد هدف ترور اسرائیل، مرد شماره ۳ نیروی قدس سپاه پاسداران است که پس از فرمانده این نیرو، سردار قاسم سلیمانی، مهمترین فردی است که در سال‌های اخیر به شهادت رسیده است.

محمدرضا زاهدی از فرماندهان ارشد نیروی قدس سپاه، در فاصله سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ به‌عنوان فرمانده نیروی زمینی سپاه پاسداران فعالیت می‌کرد. از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۵ با حفظ سمت فرمانده قرارگاه ثارالله نیز بود و از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸ نیز معاونت عملیات سپاه پاسداران را برعهده داشت. زاهدی

در سال ۱۳۵۹ به سپاه پاسداران پیوست و در طول جنگ ایران و عراق از فرماندهان میانی سپاه بود و فرماندهی تیپ ۴۴ قمر بنی‌هاشم را از سال ۱۳۶۲ تا ۱۳۶۵ برعهده داشت. وی در فاصله سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۰ فرمانده لشکر ۱۴ امام حسین (ع) بود. او در سال ۱۳۸۴ برای مدت کوتاهی فرماندهی نیروی هوایی سپاه پاسداران را برعهده داشت. وی از سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۵ در نیروی قدس فعالیت می‌کرد و فرمانده سپاه سوریه و لبنان بود.

▼ تغییر راهبرد، تغییر راهبرد به همراه دارد؟

ایران از ابتدای جنگ در ۷ اکتبر ۲۰۲۳، تلاش کرده است تا ضمن تداوم موضع خود در قبال مقاومت فلسطین، با فلسطینی‌هاوندن تحول جدید، فاصله خود را با تنش روزافزون در منطقه حفظ کند. از سخنرانی رهبر انقلاب در سومین روز از آغاز جنگ مبنی بر اینکه «حامیان رژیم و بعضی از افراد خود رژیم غاصب، یاوه‌گویی‌هایی در این دو سه روز کرده‌اند و ادامه دارد، از جمله اینکه ایران اسلامی را پشت این حرکت معرفی می‌کنند؛ اشتباه می‌کنند. البته ما از فلسطین دفاع می‌کنیم، ما از مبارزات دفاع می‌کنیم، ما پیشانی و بازوی طراحتان مدبر و هوشمند و جوانان شجاع فلسطینی را می‌بوسیم، ما به آنها افتخار می‌کنیم؛ این هست، اما آنها کسی که می‌گویند «کار فلسطینی‌ها ناشی از غیرفلسطینی‌ها است» ملت فلسطین را نشناخته‌اند، ملت فلسطین را دست‌کم گرفته‌اند» تا مواضع ایستگاه دیپلماسی و اخباری که مدعی هستند ایران از نیروهای نیابتی خود خواسته است تا مواضع آمریکا در منطقه را هدف قرار ندهند، همه مؤید این واقعیت است که تهران نمی‌خواهد دایره جنگ چه به‌صورت مساحت و چه حجم افزایش داشته باشد و مهمتر از همه، منافع جمهوری اسلامی ایران باید از هر اقدامی مصون باشد. همین موضوع نیز موجب شده است تا ایران ضمن تأکید بر اینکه «بی‌تردید رژیم غاصب و متوحش صهیونیستی نتواند این جنایت را خواهد پرداخت» از هرگونه اقدام مستقیم علیه این رژیم اجتناب کند. اقدام جدید اسرائیل اما به نوعی می‌تواند تغییر راهبرد این رژیم در قبال ایران تلقی شود اما می‌تواند راهبرد تهران را نیز دستخوش تغییری محسوس کند.

یکی از نخستین نشانه‌های این تغییر راهبرد می‌تواند در پیام مهم رهبر انقلاب پس از ترور سردار زاهدی نهفته باشد. آیت‌الله خامنه‌ای در بخش پایانی این پیام که روز سه‌شنبه صادر شد، با بیان اینکه «رژیم خبیث به دست دلارمردان ما مجازات خواهد شد. آنها را از این جنایت و امثال آن پشیمان خواهیم کرد به حول و قوه‌ی الهی»، این تحلیل را ایجاد خواهد کرد که پاسخ اقدام روز دوشنبه اسرائیل، با واکنش مستقیم ایران و نه از سوی نیروهای محور مقاومت صورت خواهد گرفت.

نگاه تحلیلی

باربارا اسلاوین در گفت‌وگو با هم‌میهن

ایران بخشی از راه حل جنگ غزه شود

حمله مطلع شده، اما نقشی در آن نداشته است. دیدگاه واشنگتن در مورد این اقدامات تل‌آویو چیست؟

دولت باید در تلاش است تا از گسترش جنگ جلوگیری کند، بنابراین نمی‌تواند از تصمیم اسرائیل برای ضربه زدن به کنسولگری ایران خوشحال باشد. ایالات متحده نمی‌خواهد نیروهایش در سوریه و عراق بار دیگر به هدف تبدیل شوند و همچنین در تلاش است تا حملات حوثی‌ها به کشتی‌ها را متوقف کند.

«واکنش‌های ایران به این اقدامات اسرائیل را چگونه ارزیابی و آینده را چگونه پیش‌بینی می‌کنید؟ آیا تهران استراتژی خود را تغییر خواهد داد؟»
کشتار دمشق ایران را در شرایط سختی قرار داده است که شاید همین امر موجب شود تا تهران برای دستیابی به آتش‌بس در غزه سخت‌تر کار کند و حماس را تشویق کند که پیشنهاد آتش‌بس شش هفته‌ای را بپذیرد. با توجه به نتایج فاجعه‌بار جنگ غزه، زمان آن فرا رسیده است که ایران تلاش کند تا بخشی از راه‌حل این درگیری وحشتناک شود.

باربارا اسلاوین، کارشناس ارشد مرکز «استیمسون» و تحلیلگر مسائل ایران معتقد است که «زمان آن فرا رسیده است که ایران تلاش کند تا بخشی از راه‌حل این درگیری وحشتناک شود.»

«هدف اسرائیل از حمله به مواضع ایران در منطقه چیست؟ آیا این مواضع براساس یک نقشه‌راه هدف‌گذاری شده یا تصمیماتی لحظه‌ای هستند؟»

آیا توالی این حملات پیام خاصی دارد؟
من از تفکر خصوصی مقامات اسرائیلی اطلاعی ندارم، بنابراین، این یک گمانه‌زنی صرف از سوی من است. من فکر می‌کنم اسرائیل از جنگ غزه برای تعقیب اهداف سپاه استفاده می‌کند، زیرا این ظرفیت را دارد و همچنین می‌خواهد این پیام را به ایران بفرستد که کل استراتژی «دفاع پیشرو» ایران با حمایت از بازیگران غیردولتی که اسرائیل را تهدید می‌کنند، شکست خورده است و ایران، خود و مقاماتش را در برابر حمله آسیب‌پذیرتر می‌کند.

«اکسیوس مدعی شده که آمریکا به ایران پیام داده است که دقایقی قبل از

دیپلمات‌ها

از حمله اسرائیل مطلع نبودیم

معاون سخنگوی پنتاگون از حمله رژیم صهیونیستی، متحد اصلی خود در منطقه به ساختمان کنسولگری ایران در دمشق اظهار بی‌اطلاعی کرد. «سایریناسینگ» معاون سخنگوی پنتاگون شامگاه سه‌شنبه در توضیح حمله هوایی رژیم صهیونیستی به ساختمان کنسولگری ایران در دمشق گفت که «اسرائیل از حمله به دمشق به ایالات متحده اطلاع نداده بود.» کاخ سفید پیشتر مدعی شده بود که آمریکا «به هیچ وجه» در حمله به کنسولگری ایران دست نداشته است. روز دوشنبه رژیم صهیونیستی ساختمان کنسولی سفارت ایران در جنوب غربی دمشق را مورد حمله هوایی قرار داد که در نتیجه این حمله، بخشی از ساختمان کنسولی سفارت ایران و اقامتگاه سفیر هدف قرار گرفت. افزون بر این، ۱۳ نفر از جمله سردار سرتیپ پاسدار محمدرضا زاهدی و سردار سرتیپ پاسدار محمدهادی حاجی‌رحیمی به شهادت رسیدند. سینگ همچنین گفت که نمی‌تواند مشخص کند کدام ساختمان مورد حمله قرار گرفته است اما با این وجود، اطمینان داد که آمریکا از حمله به مراکز دیپلماتیک حمایت نمی‌کند. سینگ بیان کرد: نمی‌دانم چه نوع ساختمانی بود. من اطلاعات دقیقی درباره نوع ساختمان آن ندارم، اما ما از حمله به مراکز دیپلماتیک حمایت نمی‌کنیم.

پاسخ محکم نه عجولانه

سخنگوی پیشین وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با بیان اینکه رژیم صهیونیستی در حمله روز دوشنبه خود به کنسولگری ایران در دمشق، حاکمیت سرزمینی سوریه را نقض کرده و برخلاف قوانین بین‌المللی مصونیت اماکن دیپلماتیک را زیر پا گذاشته است، گفت: به نظر می‌رسد رژیم صهیونیستی تعادل روحی-روانی خود را از دست داده است. حمیدرضا آصفی گفت: «ما باید در این زمینه اقدامات دیپلماتیک انجام دهیم. درخواست برای برگزاری جلسه فوری شورای امنیت و همچنین احضار سفیر سوئیس و انتقال پیام به آمریکا در این زمینه کار درستی بود. می‌بایست جنایات رژیم صهیونیستی را مستندسازی و در شورای امنیت ثبت کرد.» او گفت: «دادن پاسخ محکم ضرورتاً به معنای دادن پاسخ عجولانه و نداشتن بررسی دقیق نیست. باید پاسخی که داده می‌شود دقیق باشد. در این زمینه بررسی مناسب صورت بگیرد تا رژیم صهیونیستی بفهمد که نمی‌تواند این نوع اقدامات را انجام دهد و از حمله خود پشیمان شود.»

تأکید بر حقایق هیر مند

حسن کاظمی‌فمی، نماینده ویژه رئیس‌جمهور ایران در امور افغانستان گفت: همانطور که در منطقه به این جمع‌بندی رسیدند که باید در حوزه امنیتی، مهندسی دسته‌جمعی انجام دهند، برای بروز رفت‌وآمد بحران آب نیز باید بتوانند مهندسی جدیدی با همکاری و هماهنگی منطقه‌ای شکل دهند. وی گفت: تأکید می‌کنم این مسئله جدای از معاهدات بین کشورها از جمله ایران و افغانستان است که باید در چارچوب آن، طرفین تعهدات خود را اجرا کنند. کاظمی‌فمی همچنین گفت، دلیل شرایطی که امروز در افغانستان وجود دارد، نتیجه ۲۰ سال اشغالگری آمریکا و ناتو است که این کشور را به ویرانه تبدیل کرده و ما شاهد از بین رفتن زیرساخت‌های این کشور، مهاجرت حجم عظیمی از مردم این کشور به کشورها از جمله ایران و رشد تروریسم هستیم. وی افزود: امروز منطقه به این جمع‌بندی رسیده است که ثبات منطقه و مبارزه با تروریسم از رهگذر همکاری جمعی با کابل حاصل می‌شود.

